

Kako i koliko je pandemija promijenila poslovanje?

ISTRAŽIVANJE O TRENDOVIMA U ZAKUPU I PROMJENAMA U NAČINU POSLOVANJA

Kao posljedica pandemije korona virusa, sve više tvrtki razmatra strukturalne i organizacijske promjene u okviru svog uredskog prostora, pa se inzistira na prostorima koji nude veću fleksibilnost. Veći broj tvrtki će nastaviti raditi u transformiranim uredskim prostorima koji će biti prilagođeni novim uvjetima rada, dok će se neke tvrtke odlučiti za smanjenje površine zakupljenog poslovnog prostora. Očekuje se povećana potražnja za novim dizajnom radnih mjesta, uključujući više digitalnih i fleksibilnih rješenja i radnih prostora usmjerenih na očuvanje dobrobiti zaposlenika. Uslijed izravnog utjecaja pandemije izazvane virusom COVID-19 na promjene na tržištu i zbog veće ponude uredskog prostora, tvrtka CBS International sve više pruža i kompletnu uslugu posredovanja prilikom obnavljanja postojećih ugovora o zakupu, kao i uslugu identificiranja novih opcija na tržištu koje su prilagođenije novoj poslovnoj organizaciji klijenta u smislu veće fleksibilnosti.

Godinu dana nakon početka pandemije i istraživanja koje je tvrtka provela tijekom travnja 2020. na temu „Tradicionalni ured vs. Rad od kuće u izmijenjenim poslovnim okolnostima”, CBS International je organizirao novo istraživanje na temu **Trendova u zakupu i promjena u načinu poslovanja koje je pandemija donijela**. Istraživanje je omogućilo klijentima priliku izraziti svoje mišljenje i podijeliti stavove o situaciji uzrokovanoj virusom COVID-19.

Kada je riječ o tržištu Hrvatske, za razliku od 2020. godine kada je svega **6 posto** tvrtki radilo u uredu sa punim radnim vremenom, prema istraživanju iz 2021. godine to sada čini **21 posto** tvrtki, dok čak **53 posto** ima neku vrstu hibridnog načina rada, što uključuje kombinaciju rada od kuće i rada iz ureda. Iako je prošle godine čak **82 posto** tvrtki organiziralo rad od kuće za zaposlenike, ove godine taj postotak iznosi svega **26 posto**.

Na pitanje je li lako u trenutnom prostoru organizirati radna mjesta koja imaju dovoljnu distancu, čak 70 posto tvrtki uspijeva organizirati prostor uz uvođenje rotacije.

Prošlogodišnji podaci su pokazali da je **37 posto** tvrtki najveće prednosti u radu od kuće vidjelo u fleksibilnom rasporedu rada, koji je zaposlenima omogućavao organizaciju svakodnevnih rutine u skladu sa svojim potrebama. Kao vrlo važan čimbenik navodio se i osjećaj sigurnosti, veća učinkovitost i ušteda vremena kod putovanja do i sa posla. S druge strane, kao najveću smetnju, trećina anketiranih isticala je nedostatak socijalnih kontakata i interakciju s kolegama, sporiji prijenos informacija kao i izostanak sastanaka „licem u lice“.

Nakon godinu dana rada u izmijenjenim okolnostima, ovogodišnji rezultati ukazuju da čak **80 posto** tvrtki vidi u ovom načinu rada brojne nedostatke, od čega su najveći izazovi u načinu ocjenjivanja i motivacije zaposlenika, kao i organizaciji sastanaka, razmjeni informacija i ideja te održavanju poslovne kulture. Također, zabilježen je i pad učinkovitosti, ali je kreativnost zaposlenika u mnogim tvrtkama bila izraženija.

Iz tog razloga, osnovni zaključak istraživanja jest da je prisutna tendencija vraćanja u ured, odnosno da će uredski prostor kao fizičko mjesto obavljanja djelatnosti ostati preferirani izbor većine anketiranih industrija. Tvrtke koje su uvrstile hibridni model rada namjeravaju zadržati taj model kao strategiju za budući period, od čega svega mali broj tvrtki u financijskom sektoru, ima namjeru smanjivanja površine zakupljenog uredskog prostora. Tvrtke koje trenutno rade od kuće najavile su ili usvajanje hibridnog modela ili vraćanje u ured kao buduću strategiju.

Slični rezultati vidljivi su i u drugim zemljama. U sklopu redovitih istraživanja, tvrtka Cushman & Wakefield sa svojim uredima u EMEA regiji provela je istraživanje utjecaja pandemije na način rada



CUSHMAN &
WAKEFIELD

CBS
INTERNATIONAL

i potencijalno smanjenje prostora u 40 zemalja i osnovni zaključak je da se trendovi kreću ka hibridnom načinu rada, koji podrazumijeva veću fleksibilnost u poslovnoj kulturi. Rezultati pokazuju da ICT sektor nastavlja zauzimati dodatni uredski prostor te je čak prisutan trend povećanja prosječne površine zakupljene prostora. Takvim tvrtkama je fizički radni prostor važan alat za unapređivanje poslovne i tehnološke kulture. S druge strane, istraživanje pokazuje da na nivou EMEA svega 20% do 30% tvrtki planira smanjenje uredskog prostora. Prema istraživanju, najmanji postotak tvrtki planira smanjenje prostora u Danskoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Grčkoj, Kazahstanu, Portugalu (do 10%), zatim u Hrvatskoj, Srbiji, Bugarskoj, Italiji, Norveškoj, Švicarskoj i Španjolskoj (do 20%), dok nešto veći broj tvrtki planira smanjenje u Belgiji, Finskoj, Turskoj, Češkoj, Slovačkoj i Ukrajini.

Detaljan pregled rezultata i izvještaj možete pogledati na [linku](#).